

ТУРЦИЯ

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТА НА НАРОДЪТЪ.

ТУРЦИЯ излизава сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецдиѣта; вънъ отъ имперіята, 5 бѣли мецдиѣта. Спомоществованіята трѣбватъ да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относатъ до редакцията са надписуватъ до Н. Генюича и П. Р. Славейкова. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Цариградъ—Галата при издателити.

24 ЮНИЙ (ПО НОВИ СТИЛЬ)

1 СЕФЕРЪ 1282 ОТЪ ЕГИРА.

БЪЛГАРСКИТЪ ВЪСТНИЦИ.

(продълженіе отъ брой 46)

Трети причина за ветраніето и неуспѣваніето на вѣстникътъ е разединеніето ни и надваряніето ни кой да излѣзе на лице. Залавями една каква да е работа и не са събирами на купъ единъ другъ помагачецъ си и поддържачецъ са да въ карами, ами като ракътъ, шуката и оредътъ, които са впрегнали да теглятъ кола, единъ тегли на високо, други на дълбоко а други са напъва колкото може да ги тика на задъ.

Да не ходимъ далечъ за доказателства, нека вземемъ за примѣръ нѣкои скоросни случаи. Цариградскитъ Българи основаха Свѣтъникътъ и го нарекоха още народенъ вѣстникъ; ето подиръ тѣхъ и Браилскитъ Българи основаха Б-та Пчела; ето и Букурешкитъ зеха да копаятъ друго основаніе за Будущността и Вранителътъ; паникна Гайдата, испишна Турція и който следаше отъ страна можеше да мисли и да каже че Българската журналистика цвѣти и успѣва, но който са прирѣши изблизу трѣбаше да види че на Българската журналистика ѝ е спукана работата.

Нищо по добро и по полезно отъ умноженіето на вѣстникътъ, и нищо по желателно колкото за насъ; но при обстоятелствата които прѣдизложиха това безвѣременно и безумѣстно надваряніе не можеше освѣтъ гибелно да бѣде. Разединеніето на силитъ на малкото оѣзи сръдства, които имахми за поддържаніе на вѣстникътъ ни, не бѣше освѣтъ чума за тѣхъ, която и не са забави единъ подиръ другъ да ги истрѣшка сичкитъ. Това не ще ли каже че нѣе разгѣдахми и не заловихми работата като опития и приемѣтелни мѣкиѣ, но като дѣца; не работа да вършимъ, но на пил-пилакъ да играйми и да виками „моитъ криле по голѣми“? И що излѣзе отъ това? свършихми работа „колкото псето на нивата“ и сѣднахми си сега сѣки на сѣдалиникътъ си.

Други пакъ отъ причинитъ за пропаданіето на вѣстникътъ сѣ:

Перво, защото нѣи Българитъ сми хора много плитки въ Аритметиката, не знайми да си правимъ хесапътъ и споредъ чергата си да са простирами. Прѣдприемами да вършимъ нѣщо, не примѣрями силитъ си, ами зафатихми и го карами о лорта и за туй повечето ни работи јол-ортасъ жда оставатъ. Истирами са, прѣварями си опашката пакъ хайде на долу съ главата; и тогавъ кой кривъ? Хората ни кривъ! Нѣма и що.

Второ, защото сми малко, тѣи да ка-

жемъ, не домаслянички, и правими нѣкои работи абдирически, умъ да спечелимъ а не о-сѣщамъ какво губимъ. За да обяснимъ това което казвами, ще приведемъ единъ примѣръ. Въ нѣкое село са появила епидемическа нѣкаква болѣстъ отъ която измрѣли много дѣца. въ селото нѣмадо поитъ; и тѣи били принудени да погрѣбватъ дѣцата си не оѣти. Като дошло врѣме та дошелъ поитъ който ги нагледвалъ о врѣме на врѣме, селенитъ са събрали, и знайте ли какво исхитрували умнитъ тѣи хора? Дѣто ще мрѣтъ, рекътъ единъ, дѣцата ни тѣи, кога нѣма поитъ, и да ги заравями не оѣти, не е ли по добръ, хазартъ е поитъ сега тука, да вземемъ да надушимъ нѣколко дѣца, чи да ги оѣне поитъ и да ги погрѣбемъ? Добръ, отговорили другитъ, товъ умъ, добръ умъ. Прикаспата не доискава дали са направили това нѣщо, тѣи селени, по примѣрътъ доказватъ че нѣи сми вършили таквиъ почтени работи да удушавями нѣкои вѣстници за да не ги заравями не оѣти.

Трете пакъ, най послѣдне и най главно е, защото сми хора твърдѣ егонети, и татъ сѣ единъ на други и каскандѣи помежду си. Никой не рачи да признае у другитъ способностъ такваа, каквато го блязми че има той. Сѣки само себе си счита достоинъ, а другитъ гледа като нули прѣдъ него си. Ако обстоятелствата докаратъ нѣкого да спечели малко пари, или го некаратъ малко на прѣдъ, той са винада вече въ чудо, като че му са е паднало мѣрастъ на хитъръ Петра ботушътъ, ще са расперя надъ сичко да бѣде той; той иска да са намфри и на попа въ гърнето и на кума въ кравая и на булката въ мисалъ. Има хора да вѣрватъ че Папата е непогрѣшнъ, но нѣи сами себе си вѣрвами че сми много непогрѣшни, нѣкое леке не земами на себе си; сичко можемъ, сичко знайми, отъ люцѣта глава умъ не земами, не слушами, не са учимъ. Ако ще нѣкой да нѣ понаучи, нему на нукъ улавами да правимъ противното; ако поиска да ни прѣсѣди, товъ часъ каквато общеполезна и да е работа оставями я на страна и са улавами за бикитъ, та гледами кой кого да търти долу и кой кому очитъ да пзвади.

Не казвами това за да раскудудечимъ кокошкитъ; защото думитъ ни не са относатъ ни къмъ едно частно лице, и този който иска да ги отдаде на другитъ, трѣба да знае че е самъ той таквъ, защото сми синца едно сѣме, едно цвѣте. Негото отъ насъ уловимъ за ухото да го прѣдставиши на сръдъ ще го намѣриши, като Българинъ, отъ петитъ до върха исто таквъ, какъто

казва че е другитъ. И нѣи които осѣждами сега тѣи които сѣ на прѣдъ ни, да сми на тѣхно мѣсто по добри не ще сми, а и тѣ да сѣ на наше мѣсто по добри къмъ насъ не ще бѣдѣтъ, защото и тѣ на мѣсто да нѣ поддържатъ ще гледатъ да нѣ смѣнѣтъ.

Такваа пасмина хора сми нѣи, като зафанешъ отъ чорбаджіята до чапанджіята, и отъ безкижнѣя до най ученитъ дѣто ги имамы. Каквито ни сѣ прѣвенцитъ, таквитъ ни сѣи младеицитъ, каквито сѣ основателитъ на вѣстникътъ таквитъ и редакторитъ имъ егонети, и прочая. Запади са на Свѣтъникътъ каицата да кажемъ, (отъ Свѣтъника отворихми прикаска я.) Кой я запади, да не търсимъ сега, но да питами кой дойде да помогне да са огаси. Основателитъ въ Цариградъ? Не сколасаха. Основателитъ въ Браила? Нерачиха. Въ Букурещъ? Не дозеха. Народътъ? Хаберъ немалъ. Ами другитъ вѣстникари баремъ направили ли нѣщо за сѣбратъ си? Да! Ичелата си злобно точеше жилцето и сглаждаше мустакъ да си турни кошарътъ на пепелището и! Гайдата надуваше ручилото повече да раздухва да гори отъ колкото да гаси! Турція разраваше пожарътъ да си земе огънь за чибукъ! Какви братія! Но не бѣше по добръ ни самъ Свѣтъникътъ.

Но нека свършимъ порицаніята, нека прѣкратимъ пзложеніето на причинитъ на неуспѣваніето на вѣстникътъ, и нека кажемъ нѣщо за избавленіето отъ това зло.

Повече повечето и по главнитъ причини за не успѣваніето, както на сичкитъ ни обществени работи тѣи на вѣстникътъ, както видѣхми, сѣ Неученіето и полуученіето. То първата ни грижа нека бѣде да са учимъ и да са осѣвършенствувами. Само ученіето и осѣвършенстваніето ни ще исцѣлятъ тѣи дълбока рана, които ни е причинило неѣжеството, въ тѣхъ стои сѣвършенното исцѣленіе отъ това зло.

Врѣменни пакъ сръдства, колкото за поддържаніе на вѣстникътъ, споредъ положеніето ни, азъ невиджамъ други освѣтъ слѣдующитъ:

Тѣи, като нѣмамы, както рѣкохми, едно таквоъ централно мѣсто, на което поселеніето да може да посрѣщне първитъ нужди на единъ вѣстникъ и на което на врѣмнитъ спомоществованія да послужитъ като основа за поддържаніето му; то най добръ ще е, три четирѣ мѣста отъ поглавнитъ да съставятъ едно цѣло. На пр. цариградската българска община, Браилската, Букурешката и Вилската, като по развити споредъ търговіята да са споразумѣтъ върху едно начало за издаваніето на единъ вѣстникъ въ Цариградъ пиенно въ Цариградъ а не на друго мѣсто. И да сѣдинятъ силитъ си

за да доставят едно на временно и по здраво спомоществование.

Следъ това сѣка една община отъ градоветъ въ отечеството ни да зема и тя на себе си грижата на распространението на този вѣстникъ и за събираніето на спомоществованіето му; защото частнитѣ настоятелства, едно влияние нѣматъ за да намичатъ спом. и да събератъ паритѣ. И друго, често злоупотрѣбаватъ званіето си. Че като събератъ пари паритѣ си ги па нѣматъ. Общинитѣ не трѣба да гледатъ на вѣстникитѣ като на частна работа, но като на общепародна и общеполесна; защото само това нмаи днесъ единствено орудіе съ което можемъ да са бранимъ отъ навѣтитѣ на неприителитѣ си. Като нмаи и то тогасъ тегли за опашъ и въпросътъ.

Нѣй, нанстна, четци. нѣматъ твърдѣ, но ако да са задѣлжѣше сѣка една църква, или училище при другитѣ разности цѣна нма да дава на годишната и 80—100 гр. да зема единъ вѣстникъ, мислиме че числото на спомоществованіята не щѣше да бѣде по долъ отъ 1000. Или нѣматъ нѣй 1000 църкви? или не е кадаръ една махала, едно село да нмаца единъ вѣстникъ? това ако да искаха но главнитѣ градски общини, можахъ, сѣками, твърдѣ лесно да го направятъ. Но какво казахъ, общини? Ахъ! че дѣ ги тѣхъ!

ГРЪЦКИТѢ ЧЕРКОВНИ РАБОТИ.

— Отложението за толко ярѣме прѣгледваніе на годишнитѣ свѣтки на Смиѣсеніята. Свѣтитѣ станъ миналата недѣла въ патриаршіята. Свѣтитѣ сѣ прѣгледали и одобрили (!) Въ събраніето на депутатитѣ, почтеніята редакторъ на Армониѣ Г. Хурмузи казалъ едно дълго и пламенно слово върху състояніето на Черковата. Той говорилъ противъ послѣдната мѣрка за събираніето на Архидерскитѣ заплати и прѣдставлявалъ нуждата за да са оттегли тѣя мѣрка; говорилъ върху прѣтрѣсваніето и прѣдѣлваніето на уставитѣ и нѣй подиръ за необходимата нужда да са зематъ по дѣтелини и снисходителни мѣрки за рѣшеніето на Българскитѣ въпросъ. Какво впечатлѣніе е направилъ това негово слово на тѣзи които управлѣватъ днесъ черковнитѣ работи не знаимъ. Знаимъ само че единичнитѣ между това събрание нашъ еднородецъ Г. Кръстовичъ е казалъ: „Сичко това, което нложи Г. Хурмузи, ако и да го каза малко стрѣнително и гнѣвно нѣмакъ си, не можемъ обаче да кажемъ че не е праведно и да го отѣрлимъ.“

Г-нъ Кръстовичъ, вѣроятно не го е казалъ това като депутатитѣ отъ Българска страна, защото не носи това званіе, но го е казалъ като Христіанитѣ Православенъ и искрененъ ревнителъ на благосъстояніето на Черковата. И това което желѣе той, нѣма ни единъ между насъ да го не желѣе; но за жалость като земемъ прѣдъ очи сичко що до сега са е вършило по тѣзи части, не ни остава ни зрѣнце довѣріе къмъ тѣзи които ще вършатъ тѣзи работи, ако би даже и да я прѣдприематъ пакъ. Да но, ама не ситъ отъ тѣзи дѣто да върваи сълно че покката като си пере ризата въ кюмюрлюка ще ъ направя бѣла.

— Тѣзи денѣ са прѣснали по Финеръ и по други мѣста нѣй Цариградъ нѣколко екземплярѣ отъ хумилена една брошура на Гръцкій языкъ противъ Гръцкия клеръ и особено противъ тѣзи които живѣятъ по Фенеръ. Немахъ честъ да видимъ нѣкой отъ тѣхъ, но както чувани била написана твърдѣ скандалозно и безобразно. За това и полиціята са тури да намѣри и да улови списателътѣ и издателътѣ на тѣзи брошура за да го сѣди по законитѣ на пресата. Уловили го казватъ и го заперѣли.

— Централното Черковно Настоятелство зѣло на себе си прѣпечатваніето на черковнитѣ гръцки книги, като зацаца най наирѣдъ отъ светчето (синописъ). Гръцкитѣ вѣстници не могатъ да нсѣматъ това добро и достопохвално намѣреніе на черковното настоятелство. Нѣй ако и да не са интересувани нищо отъ това не можемъ да рѣчемъ нѣщо противно или лошо върху едно добро намѣрие: не можемъ обаче и да не са попитамъ, кой ще прѣпечата и нашитѣ черковни книги? Гръцитѣ нматъ толкози изданія и толкозъ евтини ги зематъ и пакъ нска черковата да ги прѣпечата, а за насъ нѣма кой да са смисли. Черковата или по добръ служителитѣ на черковата показва похвалната ревност да изгорятъ и да истребятъ старитѣ наши ръкописни черковни книги, но да напечататъ други, не си сториха зло сърце; и когато са принудимъ да употрѣбимъ русскитѣ черковни книги мо прѣимнаха, и не прѣимнуватъ отъ да нѣ клеветатъ, но да зематъ на себеси да ни напечататъ потребнитѣ книги не го счехоха за дължностъ. Черковата знаеше толкози години да събира отъ насъ пари, смисли нѣ да нѣматъ товаръ съ толкози борчъ да плащамъ, но не знаеше че нѣматъ да нѣматъ книги, и не нѣ смисли до сега да напечатъ поне единъ букваръ по азикътъ ни. Тя промисли и сега да печата за Гръцкитѣ книги, а нѣй не ситъ били членове на тѣзи черква освѣтъ, освѣтъ пари да давамъ!

Тѣжко да остане челоъ безъ майка, и който не е билъ на мащеха той не знае какво ще рече сиротство!

Императорското правителство при първо отиваніе на Българска печатница печата и раздаде даромъ единъ Български букваръ и са обѣщава по най снисходителна цѣна да печата сѣка черковна книга, а грижата на черковното правленіе е само какъ сѣ по много даждѣ да натовари Българитѣ. И какъ? не ситъ ли сѣрѣщу празникътъ на рѣшеніето на Българскитѣ въпросъ?!

— Ахилскитѣ (Ахилойскитѣ) владика отъ прѣстраваніе далъ си оставката съ условіе, който другъ са настани на тѣя епархія да му дава годишнина за да са поминува и той. Черковата прѣла оставката му и като опрѣдѣлила синодално да му дава намѣстникътъ му по 15 х. гр. на година, назначила и кандидати за тѣя епархія.

Нѣматъ сумнитѣе че черковата като е назначавала тѣзи кандидати и като ще избере отъ тѣхъ владика за Ахило не е зела прѣдъ очи че на Ахилойската епархія ²/₃ отъ жителитѣ сѣ Българи, и че е необходимо да знае поне този владика и Български. За тѣя черковата нѣма никакъ грижа, не го и туря на умѣтъ си. Пакъ искатъ и да са рѣши Българскитѣ въпросъ!

— Главата на глава. Единъ отъ епархіялитѣ гърци владика, който е сега тука, прѣдѣ нѣколко врѣме като бѣше на епархіята си сѣрѣщу Благовѣщеніе прѣзъ ноцта като билъ на зѣзетъ, върналъ са на домътъ си късно въ неблагопрістойно състояніе, свадилъ са сѣ диаконътъ си, и нападналъ го да го бие, но диаконътъ като билъ по трезвенъ бутарсаль стареца си който като падналъ разбилъ си главата. На заравъта еще мамуренъ, отишелъ сѣ вързана глава въ църква, и подиръ прочитаніе на Евангеліето поискало му са и слово да каже на Български и заваца така: Благослови нѣми Христіани! Денесъ е главата на глава, раката ни мози да биди главата на глава, нито мози да биди главата на глава, нѣй главатѣ е на главата глава. Следъ тѣя изреченіа той са похвалялъ за главъ и рекълъ

на псалта, псалмъ бре! псалмъ! ци азъ не мози нисе да хортува, ци не боли на главата. Едно момче което стояло до нѣго, и което бѣше чуло и видѣло сѣзната презъ ноцта, отговорило му: „Знаимъ дѣто владико, че ти боли глава, защото ъ по сукалъ диаконътъ ти носещка твърдѣ душмански.“

Ово не е измислена сказка, но едно нѣщо което е станало и познато въ епархіята и на малкитѣ дѣца. И въ случай на потребѣ нѣй можемъ да го засвидѣтелствувамъ.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

ТЪРНОВО, 25 Май. — Има повече отъ мѣсецъ отъ какъ прѣехимъ отъ вѣстнина Имѣра печалното нѣзвѣстѣе за смъртъта на нашия съотечественникъ Никола Пикколо въ Парижъ. Следъ малко врѣме обаче градската наша община прѣе отъ Парижъ писмено увѣдоменіе отъ страна на единъ чиновникъ отъ Императорското Отоманско посолство, че покойникътъ оставилъ въ завѣщаніето си на търновскитѣ училища дванадесетъ хиляди франци и притѣжаніето на книгитѣ, които е до сега издалъ и които са намѣрватъ за продажъ въ книгопродавничката на Г-на Фирменъ Дидота, еще и хиляда и петъ стотинъ франки за църковата ни св. Спаса.

Тѣзи щедри приношенія на учебнитѣ ни заведения свидѣтелствуватъ най ясно за благороднитѣ чувства, които достопохитеніитѣ и учень този мѣжъ е нѣмалъ къмъ отечеството и похвалното му промишленіе за просвѣщеніето на своитѣ съотечественници, ако и да бѣ прѣминалъ токо речъ сичкия си животъ далѣкъ отъ тѣхъ.

Роденъ въ Търново около 1787 год. Никола Пикколо принадлежъ на този откопѣнъ и дивенъ редъ отъ наши съотечественници, които поради всеобщото тогасъ невѣжество по сичка България рано прѣминахъ въ чужди страни на ученіе и получилихъ отлично образование, и презъ сичкия си животъ работихъ и са трудихъ въ полза на чужда народностъ, които ги уснови чрезъ вѣститаніето и ги нмае съ живителнитѣ струи на науката и просвѣщеніето, безъ да изгладѣ обаче естественната любовъ, на челоъта къмъ натуралното му отечество. Тѣй и Н. Пикколо рано билъ проведенъ отъ родителитѣ си на ученіе въ Букурещъ при прочутыя учителъ Константина Вардалаха и като свършилъ тамъ класическото ученіе прѣминалъ въ Италия, дѣто свършилъ курса на Медицината и получилъ степенъ докторски; отъ тамъ постванилъ въ Юнѣйската академѣя въ Корфу като професоръ на философіята, и по късно прѣминалъ на гражданска служба въ Букурещъ. Най сѣтъ около 1840 Н. Пикколо прѣминалъ на постоянно живѣнище въ славната столица на просвѣщеніи миръ въ Парижъ, дѣто свършено са предаде на любимото си занатіе, гръцката филология, и коментѣрува много гръцки списанія. Като оставамъ на бѣдѣнитѣ историци на гръцката литература да откънѣтъ трудоветѣ на този мѣдрецъ, нѣй не можемъ да са удържимъ да не направимъ едно обилженіе. Като е истинно, че въ списаніята са отпечатва душата на автора, тогасъ свършено може да кажемъ че покойникъ Н. Пикколо обнаружва една дѣвственна душа украсена съ високо общечеловѣческо образование, чиста и способна да съзрѣцава най дивнитѣ тайнства на природата и на челоушкитѣ умъ. Не е случайно, дѣто Н. Пикколо въ юношеския си ежъ възрастъ показва пламенно съчувствіе къмъ отличнитѣ списанія на Бернанденъ де сенъ Пѣра, които юноша еще приведе на гръцкій языкъ, Който е прочиталъ съ внимание Индійската колаба и Павла и Вергинія ще

открые чудно едно духовно сходство между издатели и проводители, които чрез съчувствието си към природата и човешкия род са показват одушевени от най прекрасни душевни качества.

Търновските граждани, както и познаниците и приятелите на високоуменния и добродетелен този мъж, сирачедливо оплакват съмътта на един личен мъдрец, който би заслужил уважението и се ползуваше от дружбата на най знаменити членове по чужди страни. Вечна му память!

БОГРАДЪ, 17 Маи. Отъ онита на многогодишното мое учителско занятие, и дото живяхъ между простодушните, познахъ съмъ откъмъ необходимата нужда на единъ черковенъ журналъ, който да бже като първа кърма за духовното развитие на нашия народъ. Освѣтъ това нашето духовенство, лишено отъ наука, нуждая се днесъ отъ такива книжки, които да послужатъ на недоучените наши свещеници, като нѣкой водител на тяхното високо знание.

Съ пълна надежда, че тая мисль ще си удобри отъ съзвонъ, и съвн родолюбивъ българинъ ще си затече и да ни даде на помощъ, наехми се да издаваме едно такова всеобщо списание подъ имъ: *Духовни книжки*.

И, наистина, насърчен отъ спомоществователитъ, що ни си обадиха съ появяването на първата книжка, доуверихми се за тая работа (която бже повече отъ силитъ ни), безъ да смятаме сътвнната ѝ. Нъ при това не ме мисляхми, че ще можемъ да устоимъ сами на сичко — било откъмъ разносителъ било за писане; защото, както въ едното, тъй и въ другото, познавахми си слабоститъ, дѣто не сме способни. Нашата мисль бже да бждемъ само като едно просто оръдие („сичко“), а други да ни помагатъ и да ни подкрепяватъ.

Съ такива надежда вървахми до нѣдѣ, и се пакъ постоянствувахми да боримъ полемка лека и да надивахми сичките мъжнатин, та дано искарата баре годината, безъ да чвяхми нѣкой печалба отъ това; нъ само токо да ни дадемъ и ние причина да се изстудуваатъ оние хора, които обичатъ да жертвуватъ що годъ за издаване на български книжки.

Най послѣ, не стигаха ни другитъ прѣчки и неволи, дѣто погрѣщахми за сичко, и на сѣвн частъ сме унуажени да струваме у Влашко мили очи на сѣвнко, нъ още да нж подгорятъ и отъ друга страна, да тона нѣма и да си свенемъ прѣдъ публиката, ако нажемъ правото.

Нашия главенъ настоятель, ужъ, въ Шюменъ не мислялъ, както ни близаше, да стори добро на народа си и намъ, нъ да прави съ книжарство спекулации, и най послѣ да ни запре въ бляж. Негова Хаджийска милостъ като прочиталъ често Евангеліето, не съгладалъ друго, а останали му очитъ, тамъ, дѣто нѣше, че лъжеученикатъ Иуда, за да спечели 30 сребреници, продаде свояго учителъ; това му си порешило и, ако бже на Пилатовото време, извършилъ би едно такова прѣдательство, безъ да смята, дѣто Иуда отиде та се обеси отъ сѣвнъ. Такъвъ бже на *Духов. Кн.* настоятелтъ, който, подобенъ на Иуда носяше общия ни ковчежецъ. — Тежко и горво на Българската Книжнина, ако остане да си разпространява та прѣзъ Хаджийски и чорбаджийски райъ! Съ такъвъ урядъ и *Духовни тъ Книжки* (както казва Гайдата) ще си раздуховничатъ.

Съсѣе това, обаче, нѣмъ си давахми още сърце, като си възснани на добротворждитъ спомоществователи, и въобще на сич-

ките родолюбци, които молимъ, съ съзвн на очи си, да си не отказватъ отъ помощта си за такива богоугодни дѣла и най полезни на народа ни. Нѣкъ не глѣдате, думами, нашитъ спомоществователи забавяніето на книжкитъ, нъ да си платятъ, та да можемъ исара и 4-тъ остали броеве. — 8-та Книга е вече готова, напечатана въ болгарската училищна книгопечатница.

Следователно нѣе си обръщамъ и къмъ имотнитъ наши съотечественици по нсѣдъ, особено къмъ нашитъ свещеници, и молимъ исякого родолюбца да ни спомогне отъ малко малко, за което ще благодаримъ. А всеблагодатниъ Богъ види сичко и ще въздаде сѣкиму спорѣдъ дѣлата.

ВЕЛЕСЬ, 1 Юни. — Понеже нашиятъ градъ е по половина раздѣленъ чрезъ течение на рѣката Вардаръ, така и обществото ни е по злощастно раздѣлено на дѣт, едно отъ друго независимъ обществъ. Едното на лѣвнѣтъ Вардарскій брегъ са нарича Бързорѣчко-Велеско а другото на деснѣтъ брегъ Орizarско-Велеско общество. Всякое едно общество има си по едно главно училище, на които то и учителитъ сж сѣще единъ отъ други независимъ. Понеже Бързорѣчкото общество прѣди четири години имаше една учителка; която ако и да не воспитавъа девойчетата нѣмъ новише отъ дѣт години; обаче днесъ тѣхний момичета иматъ голма разлика отъ Орizarскитъ както въ по добро образование тако и въ способностъ за ръководѣние.

Орizarскитъ чорбаджин, като видѣха какъа разлика пронзлѣзна отъ воспитаніе и невоспитаніе на женскій полъ, многожди въ собраниѣта отъвриха дума, за да си набави една учителка. Обаче отъ денъ на денъ сж задоволявахме само съ желаніа за учителка, безъ да си взематъ дѣйствителни мѣрки за това. Прѣди една година врѣме отиде нашъ родолюбивъ и словомъ и дѣломъ Г-нъ Михаилъ Кушевиъ въ Виѣна, и на пращаніето презъ Сърбиѣ намѣри въ Българъ една учителка която слони да дойде въ Велесъ съ заплатата отъ 180 ж. Австр. за три години, слободно обиталище и безплатежна прехрана сходна спорѣдъ званието ѝ. Г. Михаилъ Кушевиъ като знаеше желаніето на обществото не рачи да пропусне тази добра прилика, направи условіе съ нея и ѝ заведе въ Велесъ, съ това намѣрение, обществото да заплати речената сума, а онъ самъ да дава нуждната прехрана и обиталище на учителката.

При сичко това нашитъ други първенци, като немятъ оный по настоящему момичета за да ходатъ въ училище, и отъ друга страна отъ завистъ, зашто да стане това благородно дѣло отъ Г. Кушевиъ, а оны пакъ не сж достойни да го направятъ, и тѣй не шежъ да си соберитъ, за да се намѣри мѣсто гдѣ да си учатъ момичетата, понеже нѣмажъ дѣвическо училище, но казвиха на народа. Мите Кушевиъ донелъ даскалицъ, зашто то му трѣбало. И така, Мите Кушевиъ безъ да се смути отъ това направилъ своята къща училище, гдѣто са собиратъ дѣвоичета на сродничитъ му и нѣколко сиромашки; онъ заплаща и издържава самъ всички разходи както за училище тѣй и за заплаща и издержаніе на учителката.

Похвално е дѣлото на Г. Михаила Кушевиъ, който, съ собственитъ издженіа издържава днесъ една учителка; а обществото да глѣда равнодушно, тѣхнитъ а особенно сиромашнитъ дѣщери да растѣятъ като нѣкое дѣрво, което не дава никакъвъ плодъ. Средство ли нѣма Орizarското общество за да падежи неседа на по пѣтъ такива учители? Или жалъ нѣе на еснавѣтъ да расипатъ хатара на нѣкои тажко Аристократи чорбаджин, за да се не вдовсватъ

ако да видѣтъ, чи училищата са нареджени до брѣ. Но тѣя хора сж познаитъ въ Велесъ, чи само кога тѣ нѣмахъ сънове въ училище, тогѣй залгажъ да иматъ добриѣ учителие, а кога нѣматъ тѣя дѣца въ училище, тогѣй хортуватъ, ажанѣтъ, за какво ни е таковъ великъ учителъ, кога нѣмаме такива достойни дѣца. Само за дѣцата на чорбаджинтъ трѣбало добри учители.

Колкото за Бързорѣчкото училище ако нѣтате, и онова отиваше до сега като рѣкъ; обаче прѣди мало врѣме чорбаджинтъ Бързорѣчки си подадохъ взаимно братскъ рука единъ другому, и безъ да змнатъ во внимание нѣкои помежду себни лични интриги и интереси залгатъ и старятъ са за да даждъ единъ добръ ходъ на училището. Сѣще си прѣдстави въ едно събрание отъ Г. Константинова Шулева нужда за една дѣвическа воспитателка, както и начинъ по който да може да си сполучи общото желаніе. Мы благодаримъ Г. К. Шулеву за тѣзи ревностъ, но го умоляваме да не забравя, и често да подстрѣкава други общи членове, за да се по скоро издѣйствува прѣдложеніето му.

ЯМБОЛЬ, 1 Маи. — Въ единъ отъ давнашинитъ броеве (17) на листѣтъ ви, вашій дописникъ отъ Ямболъ нехортува право.

Въ Ямболъ нѣма чорбаджин, нѣти има кой да гони чорбаджилѣкъ. (Блаженно мѣсто!)

Тукъ нѣй имамъ единъ градеки прѣдставителъ въ мезлища, когото нашитъ съграждани Турци наричатъ м и л е т ъ ч о р б а д ж и н и имамъ обичай да го промѣнуваме всяка година. Като дойде това врѣме никой не ще да го замѣсти, защото всички сме еснафи, и всѣки си глѣда работата, та за това както ми казахъ горѣ, тука нѣма кой да гони чорбаджилѣкъ, нѣти чокюлѣкъ.

Въ Ямболъ нѣма нѣти роби, всѣки робува за себе си. Нашия селенинъ е слободенъ и господаръ на себе си, царскитъ закони даватъ слободѣ днесъ и на циганина.

Той нѣше още, чи въ градѣтъ ни, станало по прѣпорѣчваніето на единъ или двама отъ чорбаджин, рѣкополаганіето на единъ поупъ, отъ Н. П. Кирилѣ, и че никой отъ гражданинѣ нѣмалъ хабѣръ. И това не е право.

Въ нашия градъ има двѣ църкви, едната Св. Георги, другата Св. Троица.

Колкото Българи ходимъ на Св. Троица, сме овчери и орачи, и защото незнаимъ никой грѣхъ, за да разумѣваме що четжѣ до тогавашнитъ ни попове, отъ които само единъ н. Михаилъ четеше всякогди български, а другитъ се грѣсѣяхъ, набрахми си единъ добръ и почтенъ човѣкъ, който знае да чете български, дадохми му едно свидетелство съ почтени подиси и съ черковниѣ ни печатъ, и тѣй го испроводихми на дада Софроній Месеириѣски, които го рѣкоположи спорѣдъ желаніето ни, което трѣбува да знаи дописникѣтъ ви, и да не ва лѣже, чи го е рѣкоположилъ Кирилъ, който тогава бже въ Цариградъ.

Той пакъ неказва право, чи прѣдъ нѣколко дни Кириловъ протосингелъ дошелъ да събира владичина. Защото има вече врѣме, отъ какъ е той приставалъ да иска пари. Тукъ нѣма нѣма зѣде пари за владина; нѣй единъ можемъ да платимъ царскій данѣкъ. Истина е, чи дойде отъ Цариградъ безирско повеленіе до началството, за да плати всѣки по 6 гроша за патриаршескій дѣтъ, на което се отговорихми съ тѣмба чи нѣй незнаимъ да сме длѣжни на патриаршѣтата, и за това не можимъ да платимъ. И лѣже чи сж отишли двама човѣци за да даватъ, за тѣзи работи отговоръ до Кирило отъ когото та не са питане; а тѣзи пари се искажъ отъ Цариградъ както всѣки знае.

— Слава тебъ Господи! чухми отъ едно

мъсто не само да не са плачатъ отъ чорбаджии, но и да имъ завалятъ. Добро прокобение!

Пишатъ отъ Сливенъ: Искать да кажатъ че нѣкой си Имѣ-нѣ-ма нашъ съотечественикъ като ходилъ на поклонение въ Ахилскиятъ мѣнастиръ обрѣкълъ са да направи отъ себе си три четири одан. Не осаждами едно тавовозъ добро произволение ама ни са вижда странно, какъ още нашитъ съотечественици не са разбрали че не е само тая милостина спасителна, колто са дава по мѣнастирѣ и на калугеритъ, но е не помалко спсателна и тая която са дава за училищата. Обичають да давами милостина на мѣнастирѣ има сжщитъ причини за които трѣба днесъ да давами на училищата; аащото на старо врьпе мѣнастирѣ не сж били друго нѣщо по училища, дѣто сж са учили свѣценици и калугеритъ сж си занимавали да пишеть черковнитъ книги. Но сега мѣнастирѣ сж станали некажемъ търговски заведения за да не кажемъ нѣщо по лошо, и тѣхната прѣднина служба я изпълняватъ днесъ училищата, за туй и праведно е и милостинитъ ни кѣмъ тѣхъ да са отправять. Още е и срамота да оставями училищата си да запустяватъ въ градоветъ, а да идемъ по пуститъ мѣста и по горитъ да правимъ келии.

Ако Негова милость, който е вече, има при сърце да стори нѣкое благодѣние, то нека го стори въ отечеството си и за съотечественицитъ си; ама не е благодаренъ отъ тѣхъ, или иска да го не знаятъ, то малко ли други мѣста има дѣто са нуждатъ за помощъ? Дѣто ще направи на единъ пусть гръцки мѣнастиръ четири одан да бухать бухалитъ вжтръ, нека направи една одан въ народнитъ нашъ мѣнастиръ въ Цариградъ, да живять баримъ ученици вжтръ и да го благославятъ до вѣка. Пригледай първо себе си, родинцитъ си и ближнитъ си че тогавъ чуждитъ е общото правило на свѣтътъ, а и Христосъ казва въ Евангеліето: не е право да земаме хлѣбътъ отъ дѣцата и да го давами на псетага.

— Пишатъ отъ Тръвна: Че ново прѣдприятіе станало пакъ да са пригледать ветитъ смѣтки на училището и да са оздравять доходить му. Отъ сърце желайми да но баримъ тозъ пакъ да станеше нѣщо, като до сега толковъ пакъ са е прѣдприемало и нищо не са е свършило. Едно нѣщо ще кажемъ на нашитъ съотечественици и събратане Тръвенци, ако искрено желаятъ да свършять тѣзи работа, трѣба да оставять на страна сѣка страсть и мѣсть, и да не заващатъ работа само за ниатъ и ни тикамъ, кѣмъ едного и другото, но за ползата на обществото и на училището. Съ тѣзи ниати и тарафи е останала тѣзи работа на задъ толкови врьме, ако и сега са несвърше нѣщо, то неоставя вече надежда че ще бжде нѣкога, а на ли е и грѣхота и срамота да са опропасти толкова капиталъ за частни каприци?

— Писмата ни отъ Желзникъ извѣстиятъ, че смущенията и партизанската са продължавать още въ този градъ. Ожесточение-то и безочелността на подновенната старо-чорбаджійска партія надминува сѣка мѣра и приличіе, и за служба жестоко порицание и изобличение; но въ ослѣпленіето на злобата си има ли кой да разбира отъ това ако го сторимъ? имали кой да слуша искренни съвети ако речемъ да имъ дедемъ? Тогавъ какво остава на насъ да направимъ? Нищо друго освенъ да ги окайвами за заблуденіето имъ, и да оплаквами градътъ който е бѣлъ злочестъ да роди такви хора, които въ ниата си го-то-то са да растерзаатъ и брата си, да растро-

ятъ, да оборять, да съсипятъ сячко и като Марія на развалинитъ на Картагенъ да стѣпять и злобно да са смѣять че тѣхното са обждало. Клетъ градъ! Кой е мислялъ прѣдъ двѣ три години че ти ще пристигнешъ на това състояние! И отъ що? Отъ пустіятъ чорбаджилъ. О срамота, О срамота!

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

Французицятъ императоръ пристигналъ тѣ дни въ Парижъ. Той са прѣлѣ съсъ едно голѣмо тържество. Много частни и общенародни кѣлци били великолѣпно освѣтлени.

Давиѣта срѣщу главатарити на южнитъ бунтъ въ Америка, обвинени чи зели участие въ убійството на прѣдсѣдателя Линколна, слѣдува още да занимава общото мнѣние въ Европа. Нѣ до сега никакво положително доказателство не е излязло на лице. Сичко което можяха да научить е чи много пакъ конфедератскити главатарити сж испро-вождали разни агенти въ Сѣверъ. Нѣ тѣхната миссія не са основавала на друго освенъ да заплашувать непріятелъ да прѣсѣкѣтъ ажиживъ новини и да събвратъ подрѣбности.

Спорѣдъ както са вижда, никой отъ тѣхъ не е билъ натоваренъ да направи едно съзакліе противъ животътъ на прѣдсѣдателя. Нѣ нѣкои си федератски вѣстници искать да кажатъ чи имало било неопровергательни доказателства срѣщу обвиненитъ; но чи тѣ щели да са обнародувать на свършуваніето на даиѣта; тѣ доказателства биле въ двѣ десени, отъ които едната са намѣрила въ Бута, а другата въ кѣщата на Жинерсонъ Дависа въ Ричмонъ.

Тѣ дни са отворило парламентското заседание въ Гръція.

Царятъ Георги приказвалъ едно слово. Въ това слово той благодарилъ камарата за нарѣдбата която царува когато ставяха избиранията и потвърждавалъ пріятелскити съюшенія на Гръція съ чуждити сили.

Въ Франция, законодателното тѣло отворило своити заседания относително за годишнитъ бюджетъ на имперіята. Юль Февръ критикувалъ твърдъ горчиво политиката на правителството въ мексиканскитъ въпросъ.

Въ Валанція са открило едно съзакліе. Спорѣдъ испанскити вѣстници, това съзакліе имало за цѣлъ да тури коронити на Португалия и на Испания върху главата на царятъ Донъ-Луисъ. Единнайсетъ граждански съзаклятици и осемъ воински сж фанали и завели прѣдъ сѣдовищата. По между запрѣнити сж намирали управителятъ и редакторити на единъ валански вѣстникъ.

Въ Руссія станѣли тѣ дни голѣми пожари. Много градища и села изгорели на половината. Жителитъ отдавали тѣ пожари на зложелателството. При сичкити усилія на руското правителство за да фани подпалачити на тѣ огньово, то не можало още въ нищо да сполучи.

Нѣкои си вѣстници отъ Италия извѣстиятъ скоршното виждане на Викторъ Еммануила съсъ Папата. Това виждане имало за цѣлъ да са примирять помежду си.

СЪЗКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Онеи день пристигна въ градътъ ни на Емвргіанъ съпругата на Н. В. Исманлъ паша, подъ кралъ на Египетъ.

На пристигнуваніето ѝ, ученицити отъ гръцкото и ерменското училища на Бююк-дере и Стеня сж биле наредили около скелата на Емвргіанъ и испѣли една пѣсенъ въ нѣйна честь. Нѣино височество са показало много задоволеніе отъ това прѣзміе и дало по една четвъртъ отъ лирата на сѣки ученикъ.

— Тѣ дни са появи въ градътъ ни единъ новъ политически вѣстникъ подъ названіе Куріере. Тон вѣстникъ ще са списува на италиански и ще излязува единъ пакъ въ неделята. Нѣ му желайми добъръ успѣхъ.

— Пишатъ отъ Чанакъ-Кале чи единъ турчинъ отъ Кесе-Дереси намѣрилъ тѣ дни едно голѣмо количество лири отъ византийското врьме. Тѣ лири носили отъ едната страна кръстѣтъ и думата побѣда, а отъ друга, образѣтъ на света Бодородица.

— Казуватъ чи Рифаадъ бей, синъ на Кіани паша и секретаръ на отоманското посолство въ Петербургъ щалъ да са ужени тѣ дни съсъ една отъ дщерити на Мехмедъ Али паша.

— Утвряватъ чи холера са появила въ Египетъ. Въ Каиръ ти избухнала съсъ голѣма бързина. Царското Правителство зело вели мѣрки за да възбрани расиространіето и въ отоманската имперіа.

— Пишатъ отъ Босна Сарай чи повіятъ владика Иларіонъ пристигналъ тѣ дни въ тоя градъ. Той са прѣлѣ добръ отъ мѣстното начальство. Нѣ Вошницити не биле твърдъ благодарни отъ тоя владика, нѣ за друго нѣ защото не билъ Славинитъ ами Гръкъ.

— Агахъ ефенди, наръченъ управителъ на отоманскити пощи, и редакторъ на Терджумане Ахвалъ, са наименова членъ на диванътъ на смѣтки.

— Даудъ паша, управителъ въ Либанъ пристигна онеи день въ градътъ ни.

— Спорѣдъ единъ вѣстникъ отъ Кронцадъ, руското правителство натоварило Г-на Талетникова да са потруди да извади сичкити гимни които потнаха при Севастополъ по врьмето на боятъ.

— Утрѣ, неделя, ще са тържествува празникътъ на възсѣчаніето върху тронътъ на Н. В. Султанъ. Голѣми приготвления ставать относително за тоя празникъ.

— Халилъ бей, посланикъ на Високата при рускитъ императоръ и който бѣше отишълъ въ Египетъ за да прибере наслѣдіето на баца си, дойде онеи день въ градътъ ни.

— Н. В. Исманлъ паша, египетски подкралъ оставилъ тѣ дни Египетъ за да доде да живѣе въ Цариградъ по причина на холерата която царува сега въ земята му.

ИЗВѢСТІЕ.

Правителството на Съединенити Княжества декретува свободата, за манасиеніето на сольта.

Повечѣ. Сольта са продава за смѣтна на рѣченното правителство по дунавскити скели, Бекетъ, Гюргево, Олteniца, Галацъ съсъ цѣна по 14 четирнайсетъ цванца или 31 трийсетъ единъ грошъ и половина влашки пари стотѣхъ оки. Единъ кредитъ ще са дава на купувачити на голѣми количества съсъ срѣдството на едно кефилеме дадено отъ единъ влашки търговецъ, който да живѣе въ Ромѣния.

Отговорникъ Никола Геневичъ.